

TABEL VI.

Fordeling af det egentlige Danmarks Befolkning i 1890 efter Fødested.¹Le Danmark proprement dit: la population par lieu de naissance.¹

Fødested <i>lieu de naissance</i>	Staden København <i>ville de Copenhague</i>	Provins- købstæderne <i>villes de province</i>	Handels- pladserne <i>places de commerce</i>	Landdistr. (ekskl. Hdlpl.) <i>com. rur. (hors pl. de c.)</i>	Det egentlige Danmark <i>le Danmark propr. dit</i>
Staden København <i>ville de Copenhague</i>	160630	10805	15661	20577	207673
Provinskøbstæderne <i>villes de province</i>	51813	184557	8888	44623	289881
Landdistrikterne (inkl. Handelspladser) <i>comm. rur. (y comp. pl. de comm.)</i>	74834	140080	30228	1,354370	1,599512
Det egentl. Danmark <i>le Danmark propr. dit</i>	287277	335442	54777	1,419570	2,097066
Færøerne <i>Iles Féroë</i> ²	144	43	26	76	289
Island <i>Islande</i> ²	425	44	40	66	575
Grønland <i>Groënland</i> ²	86	51	23	57	217
De dansk-vestindiske Øer <i>Antilles danoises</i> ²	223	74	75	37	409
Bilande og Kolonier <i>colonies</i>	878	212	164	236	1490
Norge <i>Norvège</i>	1784	579	311	711	3385
Sverrig <i>Suède</i>	12872	5054	1489	14387	33802
Slesvig <i>Slesvig</i>	3444	5800	843	10737	20824
Tyskland uden Slesvig <i>Allemagne sans le Slesv.</i>	4146	2452	721	2964	10283
Andre europæiske Lande <i>autres pays européens</i>	1233	532	261	580	1673
Uden for Europa <i>hors de l'Europe</i>					
Udlandet <i>l'étranger</i>	23479	14417	3625	29379	70900
Ikke angivet Fødested <i>inconnu</i>	1225	636	112	951	2924
Tilsammen <i>total</i>	312859	350707	58678	1,450136	2,172380

TABEL VII.

Antallet af abnorme Individier i det egentlige Danmark ifølge Folketællingen 1890.

Le Danmark proprement dit: Anormaux selon le recensement 1890.

	Staden København <i>ville de Copenhague</i>		Det egentlige Danmark <i>le Danmark propr. dit</i>		Heraf i offentlige Anstalter ³ <i>dont en asiles</i>	
	Mandk. <i>s. m.</i>	Kvk. <i>s. f.</i>	Mandk. <i>s. m.</i>	Kvk. <i>s. f.</i>	Mandk. <i>s. m.</i>	Kvk. <i>s. f.</i>
Døvstumme <i>sourds-muets</i>	221	185	745	666	223	201
Døve <i>sourds</i>	20	34	185	210	—	—
Blinde <i>aveugles</i>	114	114	563	590	44	62
Idioter <i>idiots</i>	188	130	1532	1180	361	226
Sindssyge ⁴ <i>fous</i>	30	36	1709	2085	1214 ⁴	1390 ⁴

¹ Af Befolkningen paa Færøerne *Iles Féroë* Island *Islande* dansk-vestindiske Øer *Antilles danoises*
vare fødte sammestedsindigènes 12862 70658 26379
fødte i Moderlandet *nés en Danem. (pr. d.)* 74 128 374
fødte andetsteds *nés ailleurs* . . . . . 19 141 6033 (heraf 5631 paa de øvrige vest. Øer).

² *Voir page 1 note 4.*

³ Under offentlige Anstalter ere henregnede saadanne, der ere oprettede udelukkende for abnorme og staa under offentligt Tilsyn (Sel-skabet »Kæden»s Forsørgelsesanstalt for blinde herunder indbefattet).

⁴ Ved Udgangen af 1894 levede i offentlige Anstalter for sindssyge (Statens Anstalter og St. Hans Hospital) 1305 sindssyge af Mandkøn og 1484 af Kvindekøn.

Statistisk årbog i 100 år

Den første udgave af *Statistisk årbog* udsendtes i marts 1896. Den var en direkte fortsættelse af *Statistiske sammendrag*, der med skiftende mellemrum var udkommet siden 1869.

Statistisk årbog er med tiden blevet et standardopslagsværk. Det er her man går hen for at få oplysning om rigets almindelige tilstand inden for de områder, hvor tal er en rimelig målestok. Samfundsudviklingen har været en aktiv medspiller i årbogens udvikling. Derfor vil vi i dette indledende afsnit af *Statistisk årbogs* 100-års udgave se lidt nærmere på dens historie i lyset af samspillet med udviklingen i det danske samfund, og give nogle smagsprøver på de samfundsforhold, der i tidens løb er indgået i årbogen.

Statistik gennem 100 år

I tilknytning hertil bringes et afsnit med tal om udviklingen i Danmark i den seneste 100-års periode. Der er betydelige problemer forbundet med at sammenstille tidsserier over så langt et forløb, hvis materialet samtidig skal være overskueligt. Når man laver optællinger gør man det for at give et så dækkende øjebliksbillede som muligt med skelen til principperne for de nærmest foregående tællinger; man gør det ikke, for at tallet senere ubesværet skal indgå i en 100-års serie. Der vil således være kontinuitetsbrud, og til næsten hvert tal vil der knytte sig forbehold og særlige omstændigheder, der fortjener en bemærkning. Problemerne ved tallenes sammenlignelighed er dog begrænsede, og udviklingen i perioden så markant, at de grundlæggende konklusioner ikke anfægtes. Som folketingets formand, økonomen Erling Olsen, har udtrykt det om samme problemstilling: "It can't be done, but here it is."

Den første årbog

Med lov af 16. december 1895 om ordningen af Statens statistiske Bureau blev der for første gang givet lovgivningsmæssige rammer for den officielle statistikproduktion, selvom den første folketælling blev foretaget i 1769 og en centraliseret statistikproduktion var foregået siden 1850. 1895-loven fremhævede bl.a. bureauets forpligtelse til at offentliggøre de statistiske resultater så hurtigt som muligt. Derfor en årbog og ikke de sammendrag, der 1876-95 kun var udkommet 5 gange. I de statistiske sammendrag var det blot tanken "Tid efter anden" at offentliggøre et sammendrag af de oplysninger, Statistisk Bureau lå inde med. Med årbogen skulle dette materiale komme hvert år, og man medtog "de nyeste Oplysninger, der kan fremskaffes paa det Tidspunkt, da det enkelte Ark gaar i Trykken."

Årbøger i andre lande

1800-tallets sidste halvdel var en tid, hvor industrialisering og effektivisering var tidens løsen. Hermed fulgte også krav om fleksibilitet til erhvervsliv og politikere. Det var derfor en nærliggende tanke at udgive en årligt tilbagevendende håndbog med et vue over de seneste statistiske oplysninger om samfundets tilstand. I England havde man således fra 1856 udgivet en sådan. Omkring århundredeskiftet var de fleste industrialiserede lande fulgt efter.

Indholdet

De tidligste årgange af *Statistisk årbog* blev domineret af emner som befolkning, landbrug, samfærdsel og de egentlige økonomiske afsnit (jvf. tabellen på næste side). Dels kunne man inden for disse emner bringe nye tal fra år til år, dels var det traditionelt disse emner, man prioriterede højt. For at forøge anvendelsen som håndbog havde *årbogen* - i modsætning til *sammendragene* - informationer fra anden officiel statistik end bureauets egen.

Årbogens indhold

	1896	1921	1946	1971	1996
	procent				
Areal og klima	2	2	1	1	2
Miljø	0	0	0	0	3
Befolkning	14	12	7	12	7
Offentlige valg	1	4	3	2	3
Uddannelse	1	3	2	2	4
Kultur	0	1	1	1	3
Sociale forhold	1	5	3	3	5
Boligforhold	0	1	2	2	1
Retsvæsen	3	2	2	1	2
Arbejdsmarked	0	3	2	4	5
Indkomst og løn	0	1	1	3	3
Forbrug og priser	0	2	3	4	4
Landbrug	14	9	6	4	4
Fiskeri	0	0	0	0	1
Samfærdsel og turisme	8	7	4	5	5
Industri, byggeri, handel og håndværk	1	6	8	7	10
Udenrigshandel	11	3	6	7	4
Penge- og kapitalmarked	18	12	8	7	3
Betalingsbalance, off. finanser og nat.regnsk.	22	14	14	11	13
Oversøiske provinser	0	4	3	6	7
Internationale oversigter	0	8	19	14	10
Registre	0	1	3	4	3
<i>Antal sider</i>	200	236	324	563	560

Industristatistik

Håndværks- og industritællingerne startede i 1897. Herefter bidrog statistik om byerhvervene i stadig højere grad til årbogens tabeller. Også tilgrænsende emner i årbogen som arbejdsmarked, indkomst og løn hentede materiale herfra. Statistikken på arbejdsmarkedsområdet førtes i stadig højere grad af Statens statistiske Bureau, således fx statistik over strejker og lockout'er fra 1897 og arbejdsløshedsstatistik fra 1910. Indtil da hentede man fx arbejdsløshedsstatistik i de samvirkende fagforbund fra 1902.

Socialstatistik

Næppe nogen gren inden for den officielle statistik undergik dog en så kraftig udvikling i starten af århundredet som statistikken vedrørende de sociale forhold og levevilkårene generelt. Denne udvikling slog også igennem i årbogens tabeller med oplysninger om fx sygdomme og ulykker, de sociale kasser, det offentlige forsørgelsesvæsen og forbrugsundersøgelser.

Noget nyt ...

Nationalregnskabet, hvis opgave det er at give et helhedsbillede af landets samlede økonomi, har i Danmark altid været placeret i den officielle statistiks regi. Arbejdet med at udarbejde et nationalregnskab startede i 1930'erne, men først i 1946 begyndte hovedtal herfra at indgå i *Statistisk årbog*.

... og noget gammelt

Blandt de emner, som 1895-loven pålagde Statens statistiske Bureau at producere statistik for, var såkaldt moralstatistik. Hvad man forstod herved fremgår af de tidlige årgange, der bl.a. indeholdt tabeller om afholdsbevægelsens virksomhed, årsagerne til selvmord (huslige sorger, ulykkelig kærlighed, religionsskrupler, kønslige udsvævelser, livslede), antallet af anholdte berusere osv.

Besættelsestiden

Årbøgerne fra besættelsestiden ligner ved første øjekast de tidligere årgange. Imidlertid er der hist og her tabeller, som er afledt af især tidens mangelsituation, såsom diverse tabeller over rationeringen efter 1939. Også tabellen over automobiler afslører de usædvanlige tider: Inden krigsudbruddet var der mere end 108.000 personbiler, men i 1944 var kun de 4.000 i drift; en tabel over bilernes drivkraft viser, at 3/4 brugte gasgenerator. Politiet blev taget af tyskerne i september 1944, hvilket affødte denne lakoniske anmærkning ved statistikken for anmeldte forbrydelser: "Statistikken for Politiets Virksomhed for 1944 og 1945 foreligger ikke."

Bilande og kolonier

Statistisk årbog indeholdt fra starten særlige afsnit for rigets fjernere egne: Færøerne, Grønland, Island og De vestindiske Øer. Island fik i 1914 sit eget statistiske bureau, der fra da af varetog landets statistikforsyning, og forfatningsmæssigt var landet fra 1918 en selvstændig stat i personalunion med Danmark. Indtil 1944, hvor personalunionen ophørte, optog Island dog fortsat et særligt afsnit i årbogen. De Vestindiske Øer solgtes i 1917 til USA.

International statistik

Siden 1898 har årbogen indeholdt et afsnit med international statistik. Beslutningen om et internationalt afsnit var en udløber af et nordisk chefstatistikermøde i Stockholm i august 1897, hvor det samtidig vedtoges at holde de statistiske årbøger inden for ensartede rammer. Sverige havde særskilte udgivelser af international statistik, mens Danmark og Norge indledte et samarbejde om et internationalt afsnit, der indgik i begge landes statistiske årbøger. Fra 1908 deltog også Sverige i dette samarbejde.

Statistik gennem 100 år

På de følgende 12 sider har vi samlet en række eksempler på indholdet af *Statistisk årbog* igennem tiderne. Det er ikke resultatet af en videnskabelig undersøgelse, men blot en udvælgelse af nogle centrale serier, der viser væsentlige sider af udviklingen i Danmark fra 1896 til i dag.

Ved udvælgelsen af tidsserierne er der især lagt vægt på, at de siger noget alment om udviklingen i århundredet, og at der i så vid en udstrækning som muligt er tal for hele perioden. Tidsserierne gives enten som grafer, der indeholder tal fra alle år, eller som tabeller, hvor kun udvalgte år er med - vi har valgt 1900, 1910 osv. frem til 1990 samt det år, hvorfra det nyeste tal stammer.

Sammenlignelighedsproblemer

Sammenlignelighed over tid er problematisk i en række forbindelser:

- opgørelsesmetoder, klassifikationer og afgrænsninger er ændret, hvilket giver mange kontinuitetsbrud. På det summariske niveau, hvor disse tabeller befinder sig, er dette dog kun af mindre betydning
- begrebernes indhold har ændret sig, som det fx er tilfældet inden for socialstatistikens område, hvor lovgivningen til stadighed ændrer rammerne for hvilke personer, der er omfattet af en bestemt ydelse
- populationen ændrer sig, her tænkes især på at befolkningen i løbet af århundredet blev fordoblet, hvilket man skal tage højde for ved læsningen af de tabeller, der ikke er gjort relative i forhold til befolkningstallet

På denne baggrund giver tidsserier over en 100-års periode egentlig behov for omfattende fodnoter og kommentarer. Formålet med afsnittet har imidlertid været at give læseren et hurtigt overblik over udviklingen inden for en række centrale samfundsområder. Da mange af sammenlignelighedsproblemerne er forholdsvis begrænsede i forhold til udviklingen over så lang en periode, er fodnoteapparatet begrænset til et minimum.

Landet

Kongeriget Danmark

	1901	1921	1945	1996	1901	1921	1945	1996
	areal i km ²				befolkning i tusinde			
Kongeriget Danmark ¹	145 528	44 416	44 331	44 493	2 586	3 303	4 095	5 351
Det egentlige Danmark	38 985	43 017 ²	42 932	43 094	2 450	3 268	4 045	5 251
Færøerne	1 399	1 399	1 399	1 399	15	21	29	44
Island ³	104 785	-	-	-	78	-	-	-
Dansk Vestindien	359	-	-	-	31	-	-	-
Grønland	2 175 600	2 175 600	2 175 600	2 175 600	12	14	21	56

1. Grønland er ikke indregnet i arealet.

2. Sønderjylland blev i 1920 genforenet med Danmark. Det omfattede 3983,5 km².

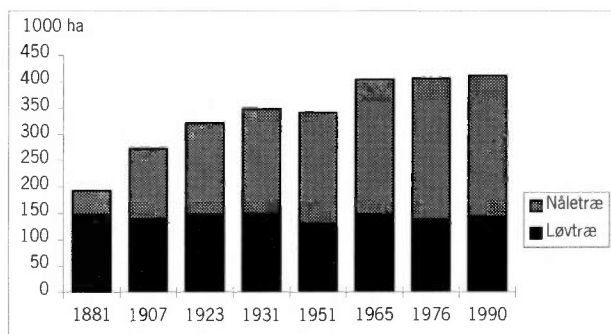
3. Island var en del af kongeriget Danmark indtil 1918, hvorefter det var i personalunion med Danmark indtil 1944.

Arealets anvendelse

	1896	1907	1919	1929	1951	1965	1982
	areal i km ²						
Det egentlige Danmark i alt	38 455	38 969	39 030	42 931	42 933	43 070	43 080
	procent						
Landbrug	76	75	75	76	74	70	67
Skove	7	8	9	7	10	11	12
Bebyggelse	2	2	2	3	4	7	10
Veje m.m.	1	2	2	2	3	5	5
Hede og klit	11	10	9	9	7	5	5
Søer og vandløb	1	1	2	1	1	2	1
Andet	2	2	2	2	1	0	0

De større byers folketal

	1901	1911	1925	1935	1945	1955	1960	1970	1984	1994
	tusinde									
Hovedstaden	491	589	749	934	1 064	1 227	1 357	1 380	1 366	1 346
Århus	55	65	92	114	137	166	177	199	194	209
Odense	40	47	67	86	103	121	130	137	137	143
Ålborg	31	38	52	66	81	92	96	100	114	117
Esbjerg	13	19	28	36	44	53	58	68	71	73
Randers	20	26	33	37	46	53	55	58	56	56
Kolding	13	17	21	24	28	33	37	42	42	51
Horsens	22	24	28	31	34	39	40	44	47	47
Veje	15	19	25	29	34	38	39	44	44	47
Helsingør	14	14	17	20	23	29	33	42	44	44
Roskilde	8	12	20	24	24	30	33	44	40	41
Næstved	7	9	13	16	20	26	27	35	38	38
Silkeborg	7	9	14	17	21	24	25	29	34	36
Køge	4	4	7	8	10	12	13	19	29	32

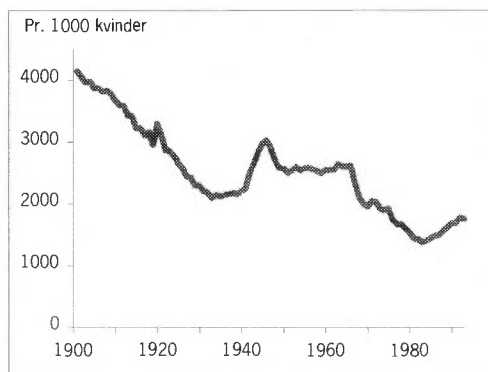
Skovarealets fordeling

Befolkningsudviklingen

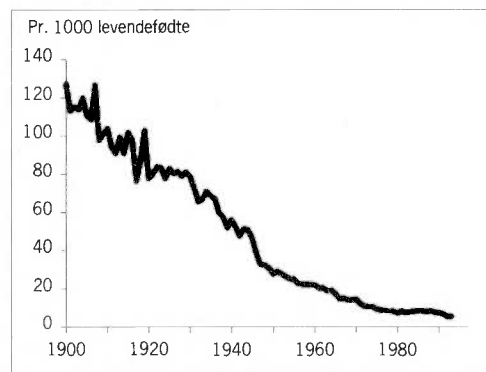
	1900	1910	1920	1930	1940	1950	1960	1970	1980	1990	1995
	tusinde										
Befolkningstallet	2 432	2 737	3 079	3 542	3 832	4 271	4 581	4 929	5 123	5 140	5 233
	procent										
Hovedstaden	19	20	22	22	26	27	28	28	27	26	26
Byer	28	33	33	36	37	40	46	52	57	59	59
Landdistrikter	53	47	46	42	37	33	26	20	16	15	15
	antal										
Levendefødte	72 129	75 297	78 230	66 303	70 121	79 558	76 077	70 802	57 293	63 433	69 796
Døde	40 891	35 184	39 841	38 174	39 730	39 300	43 681	48 233	55 939	60 926	63 216
Indvandrede	...	...	...	14 790	8 943	22 406	26 638	38 588	30 311	40 715	63 187
Udvandrede	...	...	...	14 180	14 353	25 493	23 647	27 001	29 913	32 383	34 630
Vielser	18 498	19 986	26 991	28 973	35 262	38 838	35 897	36 376	26 448	31 513	34 970
Skilsmisser	383	749	1 197	2 300	3 472	6 868	6 682	9 524	13 593	13 731	13 036
	år										
Middellevetid, mænd	50,2	54,9	55,8	60,9	63,5	67,8	70,4	70,8	71,2	72,0	72,5
Middellevetid, kvinder	53,2	57,9	58,1	62,6	65,8	70,1	73,8	75,7	77,3	77,7	78,8
	antal pr. 100 000 indbyggere										
Dødsårsager	94 ¹	117 ¹	108	...	...	304	426	447	478	524	470 ²
Hjerte-, karsygdomme	119 ¹	142 ¹	136	142	148	156	209	222	270	279	301 ²
Kræft	23	19	15	18	18	23	20	22	32	24	19 ²
Selv mord	3	2	...	...	5	8	17	25	14	12	11 ²
Trafikuheld											

1. Omfatter kun bybefolkningen

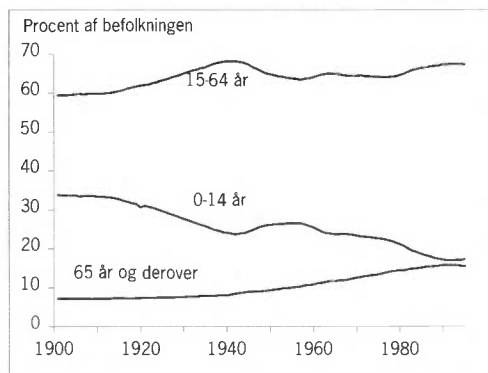
2. 1994.

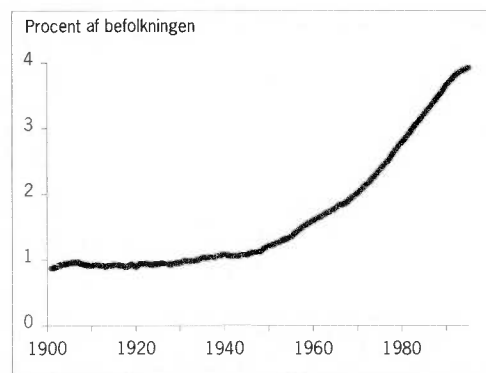
Samlet fertilitet (født børn pr. 1000 kvinder)

Spædbørnsdødeligheden

Befolkningens aldersfordeling

Andel af befolkning, som er over 80 år

Uddannelse og kultur

Uddannelse

	1900	1910	1920	1930	1940	1950	1960	1970	1980	1990	1994
Elevbestand											
	tusinde										
Grundskolen (1.-10. skoleår)	357	425	470	490	457	504	671	683	733	583	547
	antal										
Landbrugsskoler	741	1 490	2 715	2 986	2 462	2 721	3 455	1 965	5 656	3 479	...
Tekniske uddannelser	19 223	15 542	22 825	27 787	41 277	58 487	55 538	56 559	64 759	73 358	67 907
Handelsuddannelser	3 130	5 843	12 537	13 222	18 926	31 472	44 477	35 397	56 062	69 670	72 471
Gymnasiet	...	...	3 125	5 064	6 569	7 604	15 188	43 570	73 800	73 541	73 505
Universiteter	...	...	...	4 798	5 993	7 374	7 863	32 481	45 787	57 810	67 796
Højskoler	2 829	6 688	7 995	6 380	6 023	5 866	6 975	8 356	9 148	10 921	12 239
Eksaminer											
Realeksamen	•	•	2 543	3 623	6 097	6 704	16 574	20 220	•	•	•
Studentereksamen	397	679	1 008	1 693	2 257	2 627	4 443	9 297	19 812	23 852	24 406
Lærereksamen	261	441	403	574	452	564	1 507	3 512	2 914	1 226	1 699
Kandidateksamen	392	496	522	760	827	1 352	1 237	2 787	4 081	5 629	7 459
Andel af årgang:											
	procent										
Realeksamen	•	•	4	5	9	11	21	27	•	•	•
Studentereksamen	1	1	2	3	3	4	7	13	26	33	35
Kvindeandel på eksamen:											
Studentereksamen	8	16	28	31	36	39	44	48	55	60	62
Lærereksamen	26	31	44	43	38	39	50	56	57	70	65
Kandidateksamen	...	...	...	14	10	12	15	21	34	43	48

Folkebiblioteker

	1910	1920	1930	1940	1950	1960	1970	1980	1990	1994
	tusinde									
Bogbestand	305	861	2 009	3 034	4 858	7 469	...	29 512	34 285	29 317
Udlånte bind	564	3 491	7 937	11 992	15 010	21 108	...	78 996	78 298	71 997

Udkomne aviser og bøger

	1900	1910	1920	1930	1940	1950	1960	1970	1980	1990	1995
	antal										
Aviser, hovedredaktioner	238	258	289	297	286	136	85	55	48	47	37
Bogtitler i Danmark	2 915	3 439	4 486	3 973	2 672	2 035	2 823	3 751	6 158	7 578	8 347

Biografer

	1930	1940	1950	1960	1970	1980	1990	1995
Antal biografer	361	349	447	462	374	329	180	163
Solgte billetter (tusinde)	...	28 143	52 153	43 921	24 271	15 943	9 624	8 817
Udnyttelsesgrad (pct.)	...	41	57	43	25	18	...	...

Domfældelser

	1900	1910	1920	1930	1940	1950	1960	1970	1980	1990	1994
	antal										
I alt	3 882	3 887	4 008	4 665	6 300	8 809	5 926	9 573	12 397	17 856	18 125
	procent										
- mænd	80	87	86	90	90	90	92	92	92	88	90
- kvinder	20	13	14	10	10	10	8	8	8	12	10
	antal										
Mord	3	5	7	5	12	17	10	17	14	24	24
Voldtægt	25	21	12	9	14	40	27	42	96	59	65
Blodskam	24	6	10	41	27	49	22	6	17	16	14
Fosterfordrivelse	9	6	9	6	38	67	6	1	•	•	•
Vold	419	283	126	280	429	523	548	792	1 738	2 264	4 348
Røveri	19	31	30	35	10	68	65	100	347	491	477
Tyveri og indbrud	1 817	2 246	2 493	2 376	2 813	4 026	2 939	5 165	6 217	7 648	6 729
heraf indbrud	...	...	...	...	...	...	...	...	3 392	4 066	3 425
Hærværk	13	...	...	...	29	49	23	32	167	230	299

Anm. 1900-1950 er domfældte bødestraffe inkluderet i tallene. Fra 1960 omfatter tallene kun højere straf end bøde.

Anmeldte forbrydelser

	1930	1940	1950	1960	1970	1980	1990	1995
	antal							
I alt	71 698	96 448	109 117	126 367	260 072	408 177	527 422	538 963
Mord	...	20	65	18	26	77	57	60
Voldtægt	...	...	...	200	215	363	486	440
Blodskam	...	61	87	149	46	81	95	55
Fosterfordrivelse	...	43	149	16	4	•	•	•
Vold	1 293	1 361	1 641	1 632	2 401	4 854	7 698	8 622
Røveri	...	48	189	344	396	1 461	2 127	2 039
Tyveri og indbrud	54 094	77 592	82 664	103 430	220 276	340 891	429 896	444 160
heraf indbrud	...	13 935	20 673	20 741	65 981	95 238	122 371	106 533
Hærværk	...	741	1128	1 873	3 260	18 841	37 139	38 771

Fængslerne

	1900	1910	1920	1930	1940	1950	1960	1970	1980	1990	1994
	antal										
Indsættelser i statsfængsel i årets løb	660	768	1 242	1 229	1 171	2 133	2 197	3 933	7 974	11 569	10 931
Gnsntl. daglig belægning	...	...	...	...	...	...	1 433	1 667	1 959	1 963	2 025

Politistyrken

	1938	1943	1950	1960	1970	1980	1990	1995
	antal pr. 100 000 indbyggere							
Politistyrke	82	250	164	141	162	168	199	193

Priser og forbrug

Prisudviklingen på en række varer

	1905	1913	1920	1930	1940	1950	1960	1970	1980	1990	1995
	kroner										
Gnsntl. timeløn, fagl. mandlig arbejder i industri og håndværk	0,43	0,61	2,25	1,58	1,91	3,70	7,00	18,99	65,33	121,74	128,79 ¹
Rugbrød, 4 kg	0,52	0,61	0,91	0,73	0,92	1,17	2,96	5,60	17,68	29,40	35,40
Kaffe, 1 kg	2,28	2,62	5,41	3,87	4,68	12,87	16,63	24,27	60,45	47,84	59,09
The, 1 kg	4,76	4,87	8,84	9,10	11,18	19,80	30,00	32,10	87,80	112,80	102,85
Akvavit, 1 fl.	...	0,55	12,50	8,85	11,10	22,20	24,25	38,95	88,70	142,04	152,96
Bayersk øl, 1 fl.	0,11	0,13	0,22	0,28	0,41	0,59	0,84	1,62	3,25	5,08	4,14
Citronvand, 1 fl.	...	...	...	...	...	0,23	0,32	0,66	1,65	2,92	2,77
Smør, 1 kg	2,00	2,35	6,70	2,82	3,46	6,71	6,97	12,18	23,39	41,48	38,52
Margarine, 1 kg	1,08	1,27	3,51	1,35	1,59	2,76	3,17	4,68	8,32	12,78	14,56
Stødt melis, 1kg	...	...	...	0,33	0,47	0,49	1,23	2,37	9,62	9,31	9,92
Æg, 20 stk.	1,23	1,62	4,13	1,80	1,90	4,16	4,54	10,60	18,72	28,82	33,18
Sødmælk, 1 l	0,14	0,16	0,48	0,25	0,39	0,50	0,77	1,25	3,42	6,45	5,80
Skært oksekød, 1 kg	0,97	1,32	3,14	2,23	2,42	5,42	9,31	19,42	41,70	77,63	87,37
(Røget) skinke, 1 kg	1,47	1,70	6,36	3,50	3,67	4,96	6,84	...	...	...	...
Svinemørbrad, 1 kg	...	...	6,26	2,92	3,45	5,98	10,51	24,38	73,49	127,03	122,49
Rødspætter, 1 kg	0,88	0,92	1,72	1,71	1,92	3,23	4,38	8,11	22,27	56,57	72,78
Kartofler, 50 kg	3,25	2,20	7,41	4,69	11,31	14,99	26,00	73,50	130,50	229,00	315,00
Petroleum, 1 l	0,16	0,17	0,56	0,24	0,27	0,30	0,37	...	...	5,41	6,04
Statistisk årbog	2,00	2,00	2,00	2,00	2,00	5,00	8,00	30,00	65,00	195,00	260,00

1. 1992.

Forbruget af en række varer

	1900	1910	1921	1930	1940	1950	1960	1970	1980	1990	1995
	forbrug pr. indbygger										
Kaffe, kg	3,6	5,3	5,8	7,6	3,7	3,0	9,1	11,8	11,9	10,9	...
The, kg	0,2	0,2	0,1	0,2	0,1	0,4	0,3	0,4	0,5	0,4	...
Rugmel, kg	...	...	...	46,0	45,9	42,2	28,8	22,6	19,4	18,4	15,4
Hvedemel, kg	...	...	...	50,0	49,8	49,6	42,4	40,7	41,1	44,8	53,6
Smør, kg	7,0	9,5	3,1	6,1	14,4	4,8	10,8	9,1	8,4	5,8	2,1
Margarine, kg	7,8	13,1	17	22,6	9,5	14,1	19,0	17,6	16,8	14,9	9,4
Mælk, l	...	...	...	...	...	168,0	135,0	124,0	111,0	101,0	95,7
Ost, kg	6,6	5,8	2,8	5,1	5,1	5,2	8,8	9,4	10,8	14,7	15,8
Fisk, kg	...	...	...	...	12,6	16,4	14,5	18,2	...	...	...
Svinekød	31,7	32,9	22,7	42,3	36,2	31,6	39,4	34,1	60,3	70,2	68,0
Okse- og kalvekød, kg	24,1	24,4	27,5	25,3	26,5	19,3	17,1	21,9	16,0	21,4	19,7
Kartofler, kg	...	...	...	...	...	125,0	117,0	70,0	68,4	56,9	56,9
Alkoholforbrug, l á 100 pct.	8,8	7,1	2,7	2,6	2,6	3,3	4,2	6,8	9,2	9,7	10,0
Øl, l	99,4	86,2	86,3	60,3	48,1	72,0	67,7	108,3	131,8	123,6	120,5
Vin, l	1,7	1,4	1,2	1,9	2,1	3,0	3,1	5,4	14,0	21,3	27,7
Sukker, kg	27,0	37,6	41,0	50,1	44,1	35,7	48,5	47,4	42,1	37,4	43,1
Cigaretter, stk.	...	...	...	373	434	939	1090	1312	1371	1310	1232
Cigareer, stk.	...	...	...	82	107	90	60	55	...	61	39

Spiritusbevillinger

	1905	1920	1930	1940	1951	1960	1970	1980	1990	1995
Samlet antal	4 614	3 674	4 139	4 276	4 438	4 698	4 778	8 074	10 096	11 034
Antal pr. 10 000 indb. over 14 år	27	17	16	15	14	14	13	20	24	26

Socialvæsen

	1900	1910	1920	1930	1940	1950	1960	1970	1980	1990	1995
	antal modtagere (tusinde) i årets løb, netto										
Offentlig hjælp til forsørgelse											
Fattighjælp	...	...	75	113	220	121	114	92	•	•	•
Kontante ydelser	•	•	•	•	•	•	•	•	255	307	271
Hjælp til gamle											
Aldersomsunderstøttelse	43	57	78	•	•	•	•	•	•	•	•
Aldersrente	•	•	•	99	152	202	•	•	•	•	•
Folkepension	•	•	•	•	•	•	478	608	725	750	761
Hjælp til invalide											
Invaliderente	•	•	•	25	40	43	•	•	•	•	•
Invalidepension	•	•	•	•	•	•	68	126	188	•	•
Førtidspension	•	•	•	•	•	•	•	•	•	276	303

Andel af befolkningen, som modtog hjælp

	1900	1910	1920	1930	1940	1950	1960	1970	1980	1990	1995
	tusinde										
Befolkningstallet	2 432	2 737	3 079	3 542	3 832	4 271	4 581	4 929	5 123	5 140	5 233
	procent										
Off. hjælp til forsørgelse	...	...	2,4	3,2	5,7	2,8	2,5	1,9	5,0	6,0	5,2
Hjælp til gamle	1,8	2,1	2,5	2,8	4,0	4,7	10,4	12,3	14,2	14,6	14,6
Hjælp til invalide	•	•	•	0,7	1,0	1,0	1,5	2,6	3,7	5,4	5,8

Anm.: Tabellen viser minimumstal, idet mange modtagere skal forsørge flere personer for den pågældende ydelse.

Sundhedsvæsen

	1930	1940	1950	1960	1970	1980	1990	1994
	antal							
Sygehuse, medicinske og kirurgiske	197	194	151	144	129	117	90	83
Læger, sygehus- og praktiserende	2 485	3 332	4 420	5 910	6 935	10 845	14 277	15 102
Sengepladser	19 391	26 993	25 225	28 061	28 240	32 269	25 474	23 905
	tusinde							
Patientdage	6 433	7 896	8 491	9 092	9 149	9 046	7 531	7 391
Behandlede patienter	208	296	452	558	716	886	1 073	1 112

Boliginstallationer

	1930	1940	1950	1960	1960	1970	1980	1990	1995
	København og provinsbyerne				hele landet				
	procent				procent				
Elektricitet	96,6	...	...	...	...	...	...	...	...
Adgang til wc	57,2	77,0	83,1	95,7	82,9	96,3	...	...	...
Eget wc	...	...	...	83,3	73,7	88,0	94,2	97,4	98,0
Adgang til bad	13,8	34,8	38,4	56,1	48,2	76,9	...	...	...
Eget bad	...	...	...	51,8	45,0	71,3	82,6	89,7	92,2
Centralvarme	9,7	30,1	34,7	55,8	47,0	83,9	87,7	94,9	96,6
Moderne lejligheder ¹	...	24,7	28,2	...	...	...	...	...	...

1. Lejligheder med både el, wc, centralvarme, bad og varmt vand.

Transport og kommunikation

Transport

	1900	1910	1920	1930	1940	1950	1960	1970	1980	1990	1995
	km										
Jernbanenettets længde	2 914	3 692	4 328	5 293	4 915	4 815	4 301	2 890	2 944	2 838	2 843
	procent										
- statsbaner	61	52	48	47	49	55	59	81	84	83	83
- privatbaner	39	48	52	53	51	45	41	19	16	17	17
	km										
Vejnettets længde	...	...	...	...	54 693	56 605	58 891	63 327 ¹	68 194	70 774	71 255
- landeveje	6 780	6 781	7 601	7 572	7 990	8 173	8 390	...	...	...	...
- biveje	35 420	36 219	38 205	...	44 049	45 184	46 497	...	...	...	...
- motorveje	...	...	...	...	...	...	...	236 ¹	464	601	786
	tusinde										
Personbiler	...	1	12	76	109	118	408	1 077	1 390	1 590	1 674
Godstransport:	1000 tons										
- jernbane	4 157	6 919	12 437	10 244	8 216	9 296	8 392	8 499	6 789	8 417	10 056
- havne (udlosset)	3 611	4 610	4 422	13 759	7 014	15 489	20 716	39 105	45 850	41 465	48 819
- fly	...	...	...	...	...	2	15	36	83	94	132
	tusinde										
Flypassagerer ²	...	...	...	10	27	224	1 055	3 953	6 026	7 788	9 333

1. 1972

2. Afrejsende passagerer inkl. transit og transfer

Trafikuheld

	1930	1940	1950	1960	1970	1980	1990	1994
	antal							
Tilskadekomne	5 788	7 501	10 017	20 229	25 448	15 061	11 287	10 303
Dræbte	245	318	363	735	1 208	690	634	546
	antal pr. 10 000 personbiler							
Tilskadekomne	760	690	848	496	236	108	71	64
Dræbte	32	29	31	18	11	5	4	3

Kommunikation

	1900	1910	1920	1930	1940	1950	1960	1970	1980	1990	1994
	tusinde										
Telefonabonnenter	27	75	207	296	387	577	834	1 249	2 226	3 059	3 627
Radiolicenser	•	•	•	340	761	1 087	1 350	1 517	1 949	2 064	2 148
TV-licenser	•	•	•	•	•	•	388	1 311	1 861	1 983	2 054
	miljoner										
Brevforsendelser	96	174	242	275	292	433	571	870	1 126	1 337	1 347
Telefonsamtaler	53	186	386	542	729	1 082	1 391	2 001	3 114	4 632	4 118

Arbejdsstyrke og ledighed

	1902	1911	1921	1931	1940	1950	1960	1970	1980	1990	1995
	tusinde										
Befolkningen (15-64 år)	1 472	1 645	2 023	2 322	2 608	2 757	2 923	3 159	3 306	3 454	3 536
Arbejdsstyrke	1 084 ¹	1 211	1 538	1 888	1 971	2 063	2 137	2 313	2 634	2 792	2 808 ²
- mænd	...	786	988	1 213	1 287	1 369	1 447	1 466	1 457	1 483	1 488 ²
- kvinder	...	425	550	675	684	694	690	847	1 178	1 309	1 320 ²
Registrerede ledige	16	10	57	53	133	56	31	25	184	272	288
A-kassemedlemmer	88	105	289	295	501	634	735	812	1 699	1 958	2 204
- mænd	...	...	...	251	418	505	569	622	942	994	1 128
- kvinder	...	...	...	44	83	129	166	190	701	964	1 076
Forsikrede ledige	16	10	57	53	120	55	31	24	165	224	245
- mænd	...	...	...	47	104	49	27	20	86	99	111
- kvinder	...	...	...	6	16	6	4	4	79	125	134
	procent										
Erhvervsfrekvens	74	74	76	81	76	75	73	73	80	81	79
Forsikringsfrekvens	8	9	19	16	25	31	34	35	62	70	78

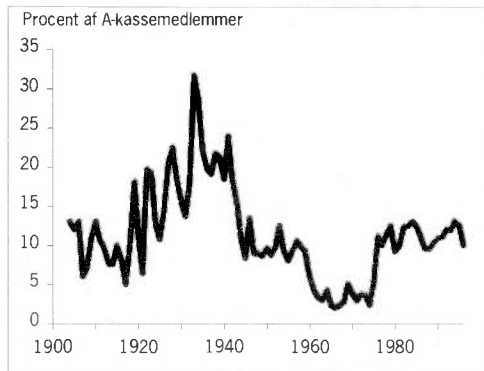
1. 1901

2. Pr. 1. jan. 1994

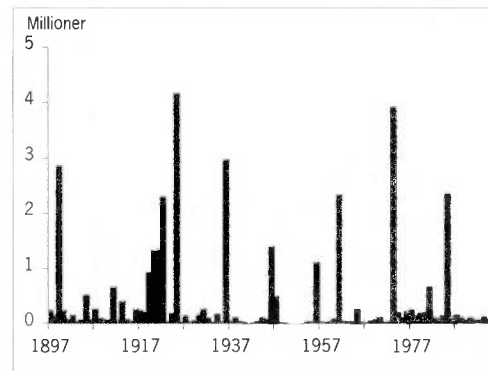
Arbejderløn

	1900	1910	1920	1931	1940	1950	1960	1970	1980	1990	1992
	kroner										
Samtlige arbejdere	0,38	0,47	1,88	1,31	1,64	3,27	6,08	16,77	59,28	110,65	118,62
Faglært mandl. arbejder	0,43	0,52	2,23	1,56	1,91	3,91	7,33	19,44	65,33	121,74	128,79
Ufaglært mandl. arbejder	0,32	0,40	1,84	1,26	1,61	3,28	5,92	16,28	57,45	108,42	116,71
Kvindelig arbejder	...	...	1,20	0,84	1,08	2,32	4,35	12,90	51,99	96,03	103,93

Anm: 1900 og 1910 omfatter kun mænd i byerne.

Ledighedsprocent for forsikrede

Tabte arbejdsdage ved arbejdskonflikter

Landbruget

Bedrifterne og deres produktion

	1900	1910	1920	1930	1940	1950	1960	1970	1980	1990	1995
	tusinde										
Antal bedrifter	...	...	206	206	204	207	196	140	119	79	69
	1000 ha										
Arealanvendelse											
Samlet landbrugsareal	2 938	2 895	3 192	3 252	3 218	3 146	3 094	2 915	2 905	2 788	2 726
	procent										
Korn og bælgssæd	39,1	39,5	38,9	41,1	41,5	42,3	49,9	60,2	62,5	60,3	55,8
Rodfrugter	7,7	12,2	14,0	16,2	16,6	18,6	16,0	9,4	8,3	7,5	6,0
Frø og industriafgrøder	0,9	0,8	1,0	1,2	2,6	2,9	3,3	3,0	5,2	11,6	8,0
Brak	8,6	6,9	3,7	1,6	0,6	0,2	0,1	0,1	0,1	0,1	7,9
Andet	43,7	40,6	42,4	39,9	38,7	36,0	30,7	27,3	24,0	20,5	22,3
	millioner foderenheder ¹										
Høstudbytte											
Samlet høstudbytte	5 427	7 044	7 403	11 270	11 612	12 922	14 057	13 469	13 696	17 408	16 510
heraf:											
Korn og bælgssæd	1 957	2 095	2 059	3 158	3 031	3 583	4 824	6 202	7 055	10 139	9 790
Rodfrugter	795	1 599	1 848	2 981	3 685	3 681	3 992	2 365	1 770	2 261	1 602
	1000 tons										
Animalske produkter											
Mælk (produceret)	2 460	3 390	2 600	5 425	4 622	5 403	5 399	4 630	5 117	4 742	4 676
Smør	72	112	85	190	163	179	167	131	113	93	54
Ost	17	17	21	27	31	61	113	111	221	295	311
Okse- og svinekød	254	335	246	668	606	571	975	1 011	1 289	1 479	1 782

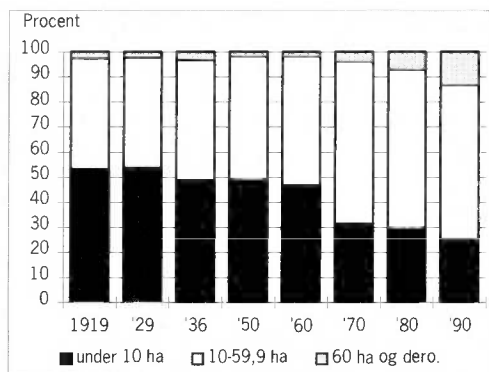
1. 1 foderenhed = foderværdien af 1 kg byg.

Husdyrhold

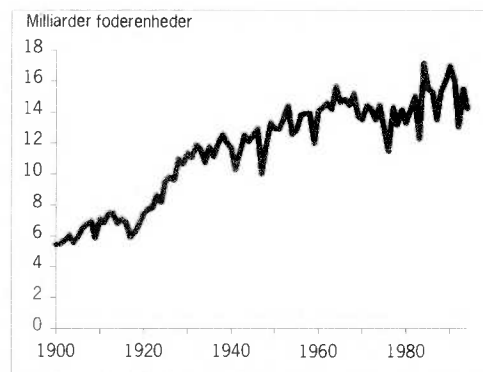
	1898	1909	1920	1930	1940	1950	1960	1970	1980	1990	1995
	tusinde										
Heste	449	535	602	516	596	502	171	45	50	38	18
Kvæg	1 745	2 254	2 504	3 104	3 279	3 053	3 397	2 842	2 961	2 239	2 090
Svin	1 168	1 468	1 116	4 945	3 269	3 235	6 147	8 361	9 957	9 497	11 084

Maskinpark

	1907	1923	1936	1944	1950	1960	1970	1980	1990	1995
	procent af landbrugsbedrifter med redskab									
Såmaskine	6	41	57	71	...	...	...	...	...	...
Slåmaskine	17	45	59	64	...	...	...	...	...	...
Selvbinder	2	22	42	55	...	...	...	...	...	...
Mejetærsker	0	0	0	0	0	4	33	34	42	41
Traktor	0	1	3	7	8	51	87	87	95	95

Landbrugsbedrifternes størrelsesfordeling

Landbrugets samlede høstudbytte

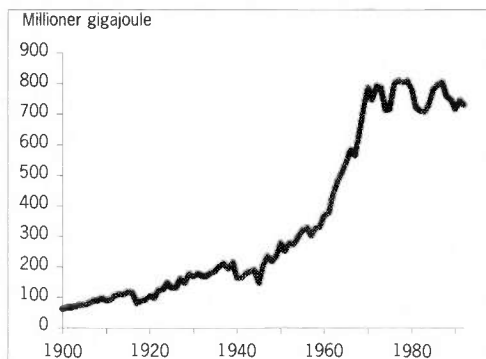
Håndværk og industri

	1897	1906	1914	1925	1935	1948
	tusinde					
Antal virksomheder	73,3	85,1	82,5	89,2	102,3	109,3
Antal ansatte	272,5	315,2	350,2	392,5	459,8	641,4
	1000 HK					
Maskinkraft	48,1	113,3	229,8	437,6	689,3	...
	millioner kroner (årets priser)					
Samlet omsætning	...	...	...	5 936 ¹	4 920 ¹	14 606 ¹

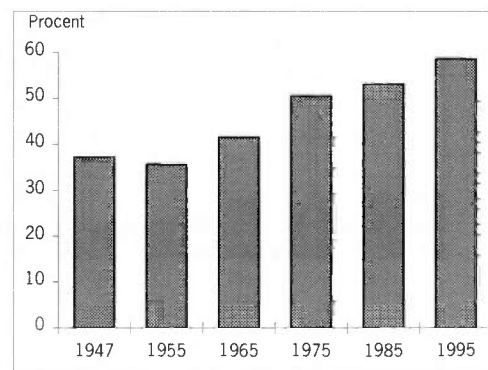
1. Ved pågældende erhvervstælling.

Erhvervenes produktionsværdi

	1947	1955	1965	1975	1985	1995
	millioner kroner (årets priser)					
Produktionsværdi i alt	28 555	53 126	120 733	359 325	1 030 123	1 517 613
	millioner kroner (1970 priser)					
Produktionsværdi i alt	72 414	96 979	160 027	211 103	279 458	338 679
Landbrug, gartneri, skovbrug, fiskeri mv.	6 984	10 555	14 623	14 997	19 883	22 156
Råstofudvinding	354	179	272	400	3 253	10 692
Fremstillingsvirksomhed mv.	21 930	31 256	54 659	71 172	96 282	114 489
Nærings- og nydelsesmiddel/fremst.	10 059	14 282	20 083	23 735	30 498	34 045
Tekstil-,beklædn.- og læderfremst.	2 147	2 663	4 432	4 690	5 588	4 896
Træbearbejd. og træmøbelfremst.	1 215	1 282	2 490	3 108	4 254	6 310
Papirfremst. og grafisk virksomhed	2 141	2 641	4 540	5 511	7 428	8 181
Fremst. af kemiske produkter mv.	873	1 299	3 968	7 479	10 775	15 562
Fremst. af sten-, ler- og glasprod.	864	1 028	2 178	2 911	2 643	2 538
Jern- og metalværker og støberier	329	817	1 336	1 339	1 528	1 680
Fremst. af jern- og metalprodukter	3 538	6 108	13 396	18 489	27 753	33 859
Guld- og sølvvarefremst., legetøj mv.	217	242	573	819	1 259	1 352
El-,gas-,varme- og vandforsyning	548	893	1 664	3 092	4 555	6 066
Bygge- og anlægsvirksomhed	5 829	8 776	18 444	20 680	19 986	19 545
Tjenesteproducerende erhverv	37 317	46 213	72 027	103 854	140 055	171 798
Engros- og detailhandel	6 808	9 171	17 925	22 460	29 393	33 788
Hoteller og restauranter	2 522	2 119	2 734	3 704	4 334	5 034
Transport, post og telekommunikation	6 961	8 835	11 841	15 032	20 421	33 474
Finansiell virksomhed og forsikring	1 232	1 671	3 313	5 407	6 330	7 338
Boligbenyttelse	3 694	4 706	6 466	12 126	14 740	15 762
Øvrige markedsmæssige tjenester	5 207	6 313	10 601	13 906	21 379	27 564
Ikke-markedsmæssige tjenester i alt	10 892	13 398	19 147	31 219	43 458	48 838

Samfundets bruttoenergiforbrug

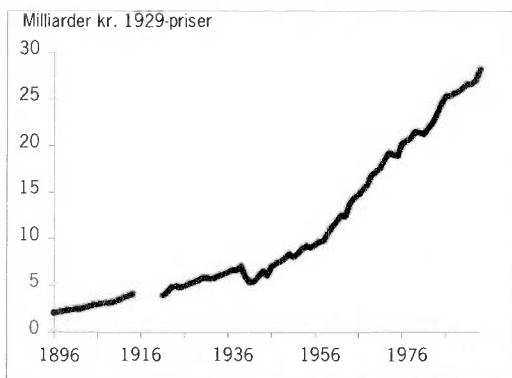

De tjenesteproducerende erhvervs andel af den samlede produktion (årets priser)

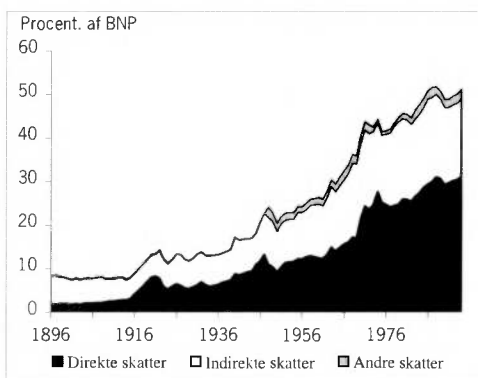
Samfundsøkonomien

Nationalregnskabet

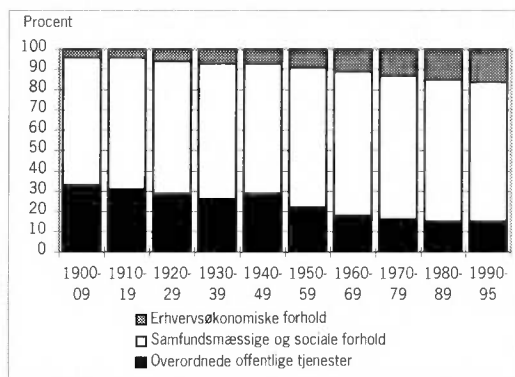
	1900	1910	1921	1930	1940	1950	1960	1970	1980	1990	1994
millioner kroner, 1929-priser											
Konsum (privat + offentligt)	2 243	2 965	3 691	4 798	6 826	7 369	9 561	14 820	18 183	20 556	22 644
Faste bruttoinvesteringer	367	405	392	810	862	1 429	2 226	4 225	3 908	4 568	4 051
Rådighedsbeløb	2 612	3 372	4 087	5 608	7 688	8 828	11 847	19 181	22 186	25 239	26 766
Bruttonationalprodukt	2 406	3 222	3 930	5 450	8 208	8 381	11 243	17 162	21 412	26 172	28 161
kroner pr. indb., 1929-priser											
Konsum (privat + offentligt)	922	1 083	1 124	1 355	1 781	1 725	2 087	3 007	3 549	3 999	4 350
Faste bruttoinvesteringer	151	148	119	229	225	335	486	857	763	889	778
Rådighedsbeløb	1 074	1 232	1 244	1 583	2 006	2 067	2 586	3 891	4 331	4 910	5 142
Bruttonationalprodukt	989	1 177	1 196	1 539	2 142	1 962	2 454	3 482	4 180	5 092	5 410

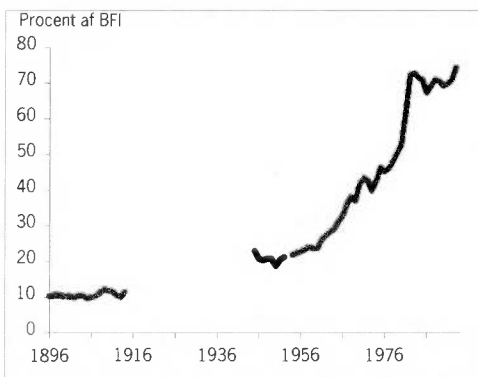
Bruttonationalproduktet, faste priser

Skattetrykket fordelt på skattearter

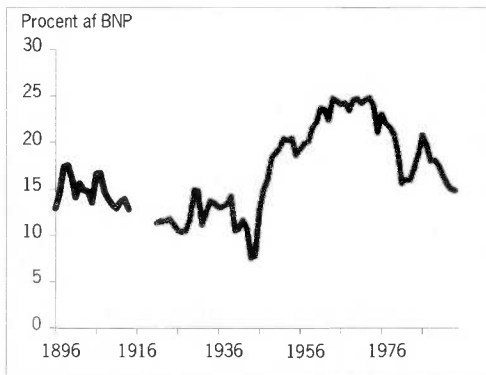
Fordelingen af den offentlige sektors udgifter

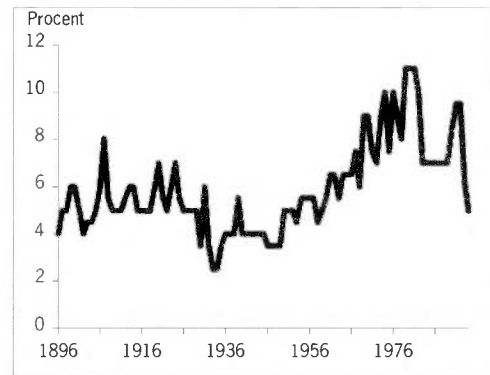
Udviklingen i den offentlige sektors udgifter

Handelen med udlandet

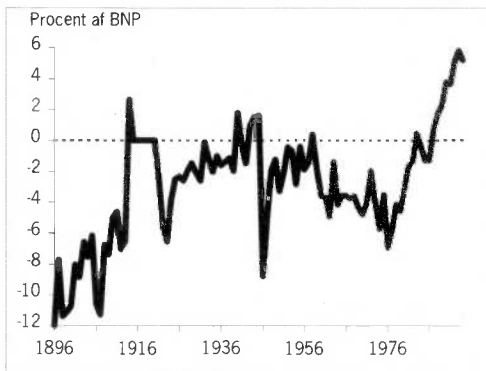
	1900	1910	1920	1930	1940	1950	1960	1970	1980	1990	1995
	millioner kroner										
Vareudførsel	282	490	1 591	1 524	1 517	4 592	10 159	24 673	95 824	216 444	263 503
Vareindførsel	416	577	2 942	1 656	1 377	5 890	12 428	32 909	109 388	195 781	232 279
	procent										
Vareudførsel geografisk fordelt											
Tyskland	17	22	16	17	72	17	20	13	19	20	23
England	59	67	41	62	13	42	27	19	14	11	8
Sverige	10	2	13	4	4	6	9	17	12	13	10
Norge	3	1	9	4	3	4	5	7	6	6	6
USA	2	1	5	1	0	3	7	8	4	5	4
Vareindførsel geografisk fordelt											
Tyskland	29	38	16	34	56	10	22	19	18	23	23
England	20	18	27	15	11	32	15	14	12	8	7
Sverige	10	9	6	2	5	8	10	16	13	12	12
Norge	2	1	2	7	3	3	3	4	4	5	5
USA	15	8	23	11	7	9	10	7	6	6	5

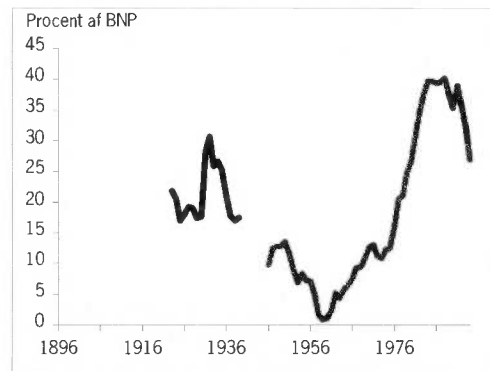
Faste bruttoinvesteringer

Nationalbankens diskonto

Betalingsbalancens løbende poster

Udlandsgælden